

Nr 32.

Ankom till riksdagens kansli den 5 mars 1920 kl. 12 m.

Utlåtande, i anledning av väckt motion om anslag till inrättande vid Stockholms högskola av en personlig professur för filosofie doktorn E. T. Akmar.

(2:a avd.)

I en inom första kammaren av herr *E. J:son Thulin* väckt motion, nr 95, har föreslagits, att riksdagen till en personlig professur vid Stockholms högskola för filosofie doktorn Ernst Theodor Akmar ville anslå ett årligt belopp av 5,000 kronor, under villkor att ett lika stort belopp från enskilt håll göres för ändamålet disponibelt.

I avseende å de av motionären till stöd för förslaget åvägabragta skäl tillåter sig utskottet hänvisa till motionen.

Den extra ordinära åtgärd som inrättande av en personlig professur innebär, anser utskottet väl kunna försvaras, då det gäller att till förmån för den vetenskapliga forskningen hävda vår rangplats såsom en kulturstat, men bör naturligen fråga härom endast då upptagas till närmare skärskådande, när den för en dylik åtgärd nödvändiga förutsättningen föreligger i förhandenvaron av en synnerligen förtjänt och högt kvalificerad forskare. Huruvida i det i motionen åberopade fallet ett sådant förhållande föreligger, anser sig utskottet icke nu kunna bedöma; i allt fall äro de upplysningar, som av motionären lämnas, alldeles otillräckliga för bildande av en uppfattning, i vad mån åtgärder från statens sida kunna anses befogade för en anordning av nu ifrågasatt beskaffenhet.

Skulle i förevarande fall sådana skäl föreligga, som betinga en åtgärd av den utav motionären åsyftade art, torde vederbörande akademiska myndigheter icke underlåta att, såsom hittills i andra fall skett, låta sig angeläget vara att tillförsäkra sig om den forskare, de anse förtjänt av en sådan utmärkelse.

Så mycket mindre anser sig utskottet vidare kunna biträda det av motionären framlagda förslaget, som intet skäl förebragts, varför den ifrågasatta egyptologiprofessuren skulle bindas vid Stockholms högskola och ej vid exempelvis Uppsala universitet, där en personlig professur i ämnet förut funnits och där betingelser för en dylik professors verksamhet tilläventyrs torde vara förhållanden såväl i avseende å museimaterial som beträffande bibliografiska resurser. Över huvud anser utskottet berättigade tvivelsmål kunna yppas i fråga om lämpligheten av att staten på detta sätt ingriper i den verksamhet, som de fria högskolorna hittills utan statsunderstöd utövat.

På grund av vad sålunda anförts och då utskottet principiellt anser, att frågor som denna böra, innan de föreläggas riksdagen, hava varit underkastade den allsidiga belysning, som endast Kungl. Maj:t efter hörande av vederbörande myndigheter och vetenskapliga auktoriteter kan lämna, har utskottet icke ansett sig kunna tillstyrka motionärens förslag.

Utskottet hemställer alltså,

att herr Thulins ovanberörda motion icke må vinna riksdagens bifall.

Stockholm den 5 mars 1920.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius, J. Nilsson* i Skottlandshus, *N. A. Nilsson, H. F. Lamm, Ollas A. Ericsson, H. M. Bäckström, J. L. Widell, C. G. Ekman, O. U. B. Olsson, O. Bergqvist, E. A. Hallin* och *C. I. Asplund* samt

från andra kammaren: herrar *J. B. Eriksson* i Grängesberg, *A. Wiklund* i Brattfors, *J. Jönsson* i Revinge, *A. Anderson* i Råstock, *O. H:son Waldén, S. Bengtsson* i Norup, *P. B. Nilsson* i Landeryd, *W. Bäckström, J. Erlansson, A. E. Åkesson, K. E. W. Söderhielm* och *S. E. Ljungqvist*.